

# Pedagogisch beleidsplan



**Buitenschoolse opvang**

**Locatie Abbekerk**

# Inhoudsopgave

<b>Hoofdstuk 1: Welkom bij BSO Catootje</b>	<b>4</b>
1.1 Inleiding	4
1.2 Visie	4
1.3 BSO Catootje	5
1.4 Groepen	5
1.5 Openingstijden	5
<b>Hoofdstuk 2: Pedagogische doelen</b>	<b>6</b>
2.1 Emotionele veiligheid	6
2.2 Ontwikkeling van persoonlijke competenties	7
2.3 Ontwikkeling van sociale competenties	9
2.4 Overbrengen van waarden en normen	10
<b>Hoofdstuk 3: Werkwijze</b>	<b>12</b>
3.1 Dagindeling	12
3.1.1 Voorschoolse opvang	12
3.1.2 Naschoolse opvang	13
3.1.3 Opvang gedurende schoolvakanties en lesvrije dagen	14
3.2 Open deuren beleid	14
3.3 Inrichting van de ruimte	15
3.4 Spel- en speelmateriaal	16
<b>Hoofdstuk 4: Activiteiten</b>	<b>17</b>
4.1 Activiteiten op de BSO	17
4.2 Uitstapjes	18
4.3 Het activiteitenprogramma	18
4.4 School en BSO	22
4.5 Digitale activiteiten	22
4.6 Taal ontwikkeling	22
4.7 Maatschappelijke doelen	23

<b>Hoofdstuk 5: Opvang en ontwikkeling</b>	<b>24</b>
5.1 Wennen	24
5.2 Mentorschap	24
5.3 Observeren	25
5.4 Registreren	25
5.5 Extra dag(delen)	26
5.6 Komen spelen van vriendjes en vriendinnetjes	26
<b>Hoofdstuk 6: Personeel</b>	<b>27</b>
6.1 Beroepskracht-kindratio (BKR)	27
6.2 Inzet van beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires	28
6.3 Pedagogisch beleidsmedewerker/coach	29
6.4 Interactievaardigheden	29
<b>Hoofdstuk 7: Een veilige en gezonde opvang</b>	<b>31</b>
7.1 Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	31
7.2 Pesten	31
7.3 EHBO en bedrijfshulpverlening (BHV)	31
7.4 Achterwachtregeling	32
7.5 Verzekering	32
7.6 GGD inspectie	32
7.7 Ziekte bij kinderen	32
7.8 Kwaliteitsontwikkeling	33
<b>Hoofdstuk 8: Ouders/verzorgers</b>	<b>34</b>
8.1 Oudercommissie (OC)	34
8.2 Klachtenregeling voor ouders/verzorgers en oudercommissies	34
8.3 Informatie voor ouders/verzorgers/verzorgers	35
8.4 Adres- en contactgegevens BSO Catootje	35

# Hoofdstuk 1: Welkom bij BSO Catootje

## 1.1 Inleiding

Dit is het pedagogische beleidsplan van buitenschoolse opvang Catootje locatie Abbekerk. Het geeft aan welke uitgangspunten en werkwijze er worden gehanteerd bij de opvoeding en professionele omgang met de kinderen door de pedagogische medewerkers van BSO Catootje.

Dit beleidsplan is tot stand gekomen door samenwerking tussen directie, pedagogische medewerkers, pedagogisch beleidsmedewerker/ coach, ouders/verzorgers, kinderen en de oudercommissie van buitenschoolse opvang Catootje. Er wordt in dit beleidsplan gesproken over zowel leid(st)er als pedagogisch medewerk(st)er. De beleidsmedewerker van de kinderopvangorganisatie zorgt ervoor dat dit document bijgewerkt en aangepast wordt naar de huidige eisen die gesteld worden door de wetgeving. Deze wetgeving wordt aangepast door nieuwe inzichten van professionals in de kinderopvang.

BSO Catootje biedt voorschoolse-, naschoolse- en vakantieopvang aan kinderen die de basisschool bezoeken in en rondom de omgeving van Abbekerk.

## 1.2 Visie

BSO Catootje biedt kwalitatief hoogwaardige opvang voor kinderen in de leeftijd van vier tot en met dertien jaar. De opvang vindt plaats in een geborgen, inspirerende, veilige en uitdagende omgeving.

Kinderen zijn competent en hebben talenten. Elk kind is uniek, sterk en actief met veel mogelijkheden (Malaguzzi, Pikler, Pedagogisch kader voor professionele netwerken onderwijs en kinderopvang (2014) p.62. Amsterdam: SWP). Bij buitenschoolse opvang Catootje geven wij kinderen de ruimte om hun talenten te laten ontwikkelen. We hechten zeer veel waarde aan het feit dat de kinderen de BSO als vrij tijd ervaren. De kinderen hebben hierbij een vrije keuze en ruimte voor eigen initiatief voor spel en activiteiten.

Alle kinderen bij BSO Catootje hebben mogelijkheden tot ontwikkelen door te spelen, leren en ontmoeten, ongeacht hun leeftijd of beperkingen. Respect voor diversiteit en gelijke kansen; dit betekent dat er een pedagogisch beleid gevoerd wordt die gericht is op de leeftijd en ontwikkelingsmogelijkheden van een kind. Alle kinderen hebben namelijk recht op uitdagende en betekenisvolle leerinhouden en activiteiten op de buitenschoolse opvang (Doornenbal (2012), Van Keulen & Singer (2012), Van der Kooi (2013). Pedagogisch kader voor professionele netwerken onderwijs en kinderopvang ( 2014) p.63. Amsterdam: SWP ).

### 1.3 BSO Catootje

Buitenschoolse opvang Catootje is met een aantal kinderen gestart in september 2005, maar in 2006 was er al behoefte aan een tweede groep. Op dit moment zijn er zestig kinderen verdeeld over drie basisgroepen, namelijk groep paars (4 t/m 6 jaar), blauw (7 t/m 13 jaar) en groen (7 t/m 13 jaar). Deze groepen zijn ingedeeld naar leeftijd, maar BSO Catootje heeft een open deuren beleid voor de groepen blauw en groen. Dat wil zeggen dat de kinderen in andere groepen kunnen spelen en activiteiten kunnen uitvoeren. Door het open zetten van de deuren verbreed je het aanbod voor de kinderen. De kinderen krijgen meer ruimte en keuzemogelijkheden ten aanzien van het uitvoeren van activiteiten en dit werkt positief voor de ontwikkeling van een kind.

BSO Catootje is gesitueerd in een multifunctionele accommodatie waar diverse organisaties, verenigingen en instanties gehuisvest zijn. Buitenschoolse opvang Catootje biedt opvang aan in een rustige groenrijke omgeving met speeltuinen, grasvelden en een openluchtwembad naast de deur. De buitenruimte straalt rust en ruimte uit, en dit gegeven heeft de buitenschoolse opvang ook in de binnenruimtes geprobeerd te realiseren. De ruimtes van BSO Catootje zijn gezellig en knus ingericht, maar bieden voldoende ruimte voor het spelende kind. Naast de ruimtes waar de drie groepen verblijven voor onder andere creatieve activiteiten heeft buitenschoolse opvang Catootje de beschikking over de gymzaal van het Dorpshuis "De Nieuwe Haven". Hier is alle ruimte voor sport- en spelactiviteiten en het bouwen van hutten met de materialen van de gymzaal.

### 1.4 Groepen

BSO Catootje heeft 3 basisgroepen welke zijn ingedeeld naar leeftijd:

- Groep *Paars* voor maximaal 20 kinderen in de leeftijd van 4 t/m 6 jaar
- Groep *Blauw* voor maximaal 24 kinderen in de leeftijd van 7 t/m 13 jaar
- Groep *Groen* voor maximaal 15 kinderen in de leeftijd van 7 t/m 13 jaar

### 1.5 Openingstijden

Voorschoolse opvang	Maandag t/m vrijdag: 7.15 uur tot 8.30 uur
Naschoolse opvang	Maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag: 14.00 uur tot 18:30 uur Woensdag: 13.30 uur tot 18.30 uur
Vakantie opvang en opvang op lesvrije dagen	Maandag t/m vrijdag: Inclusief voorschoolse opvang 7.15 uur tot 18.30 uur Exclusief voorschoolse opvang 8.20 uur tot 18.30 uur

Tussen Kerst en 2 januari is BSO Catootje locatie Abbekerk gesloten.

## Hoofdstuk 2: Pedagogische doelen

Bij het opstellen van dit pedagogisch beleidsplan is BSO Catootje uitgegaan van de vier pedagogische opvoedingsdoelen van Marianne Riksen-Walraven:

- het bieden van emotionele veiligheid
- het bieden van gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties
- het bieden van gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties
- het bieden van de kans om zich waarden en normen eigen te maken

### 2.1 Emotionele veiligheid

Een kind dat zich veilig voelt, voelt zich vrij om de ruimte te ontdekken en om te spelen en te leren. Het gevoel van emotionele veiligheid is belangrijk, omdat een kind alleen open staat voor ontwikkeling als het kind zich prettig en vertrouwt voelt in zijn of haar omgeving.

Door de aanwezigheid van vaste en vertrouwde gezichten op de groep van zowel pedagogische medewerkers als kinderen wordt er bijgedragen aan de emotionele veiligheid van de kinderen. De pedagogische medewerkers hebben aandacht voor de individuele behoeftes van de kinderen en gaan aandachtig in op de vragen. Hun gedrag is voorspelbaar, betrouwbaar en geeft een kind het gevoel dat het er mag zijn. Daarnaast zorgt de inrichting van de ruimte en de dagindeling op de groep voor structuur en een veilig gevoel.

Wanneer een kind zich (emotioneel) veilig voelt, staat het open om te profiteren van de mogelijkheden die de omgeving biedt om zich te ontwikkelen. Het is de taak van de pedagogisch medewerkers om hier de juiste voorwaarden voor te scheppen.

### Hoe werkt dit in de praktijk?

Bij BSO Catootje werken we aan emotionele veiligheid door:

- Een goede relatie tussen kind en pedagogisch medewerker te waarborgen.
- De opvang in een vertrouwde groep met bekende kinderen om het kind heen.
- Een sfeervolle inrichting en ruimte.

**Ad a.** Het kind moet zich veilig en geborgen voelen bij de pedagogisch medewerker. Het creëren van een sfeer van veiligheid en vertrouwen is een belangrijke taak van een pedagogisch medewerker. Eveneens is het van belang dat de kinderen erop kunnen vertrouwen dat de pedagogische medewerkers in eenzelfde soortgelijke situatie steeds hetzelfde handelt. De pedagogisch medewerker heeft aandacht voor het kind, praat, toont begrip en lacht met het kind.

De pedagogisch medewerker moet open staan voor het kind en inspelen op de behoefte van het kind. Er is ruimte voor individuele aandacht waardoor het kind zich "gezien" voelt. Door te observeren komt de pedagogisch medewerker erachter wat er in een kind omgaat.

Voorbeeld: Als de pedagogisch medewerker ziet dat een kind niet lekker in zijn of haar vel zit, dan scheidt de medewerker voorwaarden waardoor het kind zich prettiger gaat voelen. Dit kan gebeuren door bijvoorbeeld op een rustige manier met het kind te communiceren en het op zijn/ haar gemak te stellen. Indien nodig wordt er ook zorg gedragen voor persoonlijke verzorging door middel van bijvoorbeeld het geven van een slokje water, koel washandje, een glimlach en/of een aai over de bol.

Soms is het nodig om een kind wat langere tijd te observeren omdat hij/zij een bepaald gedrag vertoont dat als "opvallend" beschouwd kan worden. Als een kind bijvoorbeeld wat stiller of juist erg luidruchtig is gedurende een langere periode, proberen we door te praten met het kind en eventueel met de ouders/verzorgers er achter te komen wat er aan de hand is. Door goed naar elk kind (in de groep) te kijken en te luisteren proberen wij achter de behoeften van elk kind te komen, en houden hier zoveel mogelijk rekening mee in de omgang. Ook hierdoor groeit het vertrouwen bij het kind. Wij hanteren geen kind volg systeem, maar maken een verslag van de observaties en bevindingen bij bepaald gedrag van een kind. Dit wordt dan meegenomen bij het gesprek met ouders/verzorgers/verzorgers.

De puberteit begint niet voor elk kind op precies hetzelfde moment. Vooral meisjes beginnen vaak eerder te puberen dan jongens, soms al als ze negen of tien jaar zijn. Deze periode, die de puberteit als het ware inluidt, kun je de prepuberteit noemen. Er zijn dan al veranderingen gaande zowel fysiek als mentaal. De pre-puber gaat zich losmaken van volwassenen en vriendschappen met leeftijdsgenoten worden steeds belangrijker. Met de kinderen in deze leeftijdscategorie hebben we afgesproken dat ze zonder begeleiding regelmatig in de "huiskamer" van de groene groep mogen verblijven. Hier kunnen ze met elkaar kletsen, chillen een (computer) spel spelen en/of muziek luisteren. De pedagogisch medewerker houdt op afstand een oogje in het zeil. Ook wordt met deze groep regelmatig besproken wat zij aan activiteiten en sporten graag op de BSO zouden willen doen en de haalbaarheid wordt dan bekeken.

**Ad b.** De kinderen worden bij BSO Catootje in vaste groepen opgevangen. De kinderen raken vertrouwd met de groep en de vaste pedagogisch medewerkers. Dit geeft een gevoel van veiligheid. Bij BSO Catootje weten de kinderen hoe de middag gaat verlopen, omdat we tijdens het eten en drinken de middag met hen doornemen. De kinderen weten wat er die dag wordt gedaan en uit welke activiteiten zij mogen kiezen. Dit geeft structuur en daardoor een gevoel van veiligheid en geborgenheid. De oudere kinderen hebben inspraak in het activiteiten programma. Voor de kleuters is het activiteitenprogramma anders dan voor de oudere kinderen: zij kunnen met leeftijdsgenootjes in de verschillende activiteitenhoeken van hun groepsruimte spelen, buiten op hun eigen speelplein spelen en/of rustig op een bankje zitten en met een leidster een boekje lezen of spelletjes doen.

**Ad c.** De ruimte waarin de kinderen verblijven moet hen een vertrouwd en veilig gevoel geven, daarnaast moet de ruimte voor lichamelijke veiligheid zorgen. De ruimte moet de kinderen ook aanspreken qua kleur, inrichting, materialen en speelgoed. De pedagogisch medewerkers van BSO Catootje kijken vooral naar de behoeftes hierin van het kind. Door voornamelijk naar de kinderen te kijken en met ze te praten over de inrichting van de ruimte en hen daar ook inspraak in te geven, kunnen we heel goed aanvoelen of een kind zich prettig voelt in de omgeving. De oudere kinderen kunnen ook daadwerkelijk "helpen" met de inrichting, door hun voorstel zijn er o.a. discolichten aangeschaft en zij kunnen voor hun eigen ruimte bijvoorbeeld een graffiti schilderij maken.



## 2.2 Ontwikkeling van persoonlijke competenties

Door kinderen te ondersteunen in hun persoonlijke competenties, groeit hun zelfvertrouwen. De ondersteuning helpt kinderen bij hun ontwikkeling in zelfstandigheid, zelfraadzaamheid, veerkracht en flexibiliteit. Kinderen zijn hierdoor in staat om zelf op ontdekkingstocht te gaan en zich al spelenderwijs de omgeving eigen te maken en zich op die manier kunnen ontwikkelen.

### Hoe werkt dit in de praktijk?

Omdat kinderen gedurende hun vrije tijd op de BSO verblijven, krijgen zij een vrije keuze en ruimte voor eigen initiatief voor spel en activiteiten. Daarnaast vinden wij het ook belangrijk dat er georganiseerde vrijetijdsactiviteiten aangeboden worden, zowel als extra stimulans voor de brede ontwikkeling van kinderen als voor hun plezier. De activiteiten die we aanbieden worden rondom een thema bedacht die past bij de tijd van het jaar, viering of bij wat er speelt bij de kinderen. Creatieve activiteiten zoals knutselen, muziek luisteren/maken, toneel, dans natuuractiviteiten, zijn voorbeelden van activiteiten die rondom een thema gedaan kunnen worden. De kinderen worden gestimuleerd om zelf met ideeën te komen voor activiteiten, uitstapjes en de aanschaf van nieuw (spel)materiaal. Samen met het team wordt dan gekeken of het haalbaar is. De kinderen kunnen zo onderling en/of met de leidsters discussiëren over bepaalde zaken en samen naar een doel (dat leuke uitstapje) of oplossing van een dilemma toewerken. Ook dit stimuleert de zelfstandigheid en het zelfvertrouwen.

De kinderen worden ook gestimuleerd om buiten te gaan spelen. De pedagogisch medewerkers hebben hierin een voorbeeld functie. Zelf mee gaan kan voor sommige kinderen net dat extra zetje zijn dat ze nodig hebben om ook lekker naar buiten te gaan. Maar ook in de gewone dagelijkse (vrije) activiteiten en bezigheden zijn kinderen (onbewust) vaak bezig met de ontwikkeling van hun persoonlijke competenties. De pedagogisch medewerkers helpen en ondersteunen daarbij door bijvoorbeeld het klaar leggen van bordspellen of creatief materiaal dat kinderen weer net iets meer uitdaagt. Ook het aanbieden van uitdagende activiteiten in de gymzaal draagt bij aan de ontwikkeling van de persoonlijke competenties.

Er zijn voldoende mogelijkheden om (leer)ervaringen op te doen dankzij de groep, het spelmateriaal, het activiteiten aanbod en de inrichting. De kinderen worden ook gestimuleerd af en toe ook zelfstandig taakjes van huishoudelijke aard uit te voeren zoals afwassen, opruimen en schoonmaken.

De ontwikkeling van de identiteit en zelfredzaamheid van een kind heeft alles te maken met het zelfvertrouwen en de zelfstandigheid van een kind. Voor de pedagogisch medewerker is het van belang om klaar te staan, begrip te tonen en ruimte te geven. De pedagogisch medewerker kijkt en luistert goed naar zowel de individuele kinderen als naar de totale groep. De pedagogisch medewerker geeft de kinderen de ruimte om te leren omgaan met ruzietjes en conflicten. Kinderen zien en leren veel van elkaar, zij zien hoe een ander kind een situatie oplost. Bij conflicten/ruzies tussen kinderen onderling kijken we daarom eerst van een afstand of kinderen er met elkaar uitkomen. Hierdoor leren zij dat bepaalde situaties met elkaar op te lossen zijn. De pedagogisch medewerker komt pas in actie als blijkt dat de kinderen er zelf niet uitkomen.

Door het wisselende aanbod van spel- en creatief materiaal worden kinderen gestimuleerd in hun ontwikkeling. Met name de zorg voor een aanbod dat is afgestemd op de leeftijd van een kind is hierbij van belang. Kinderen worden in hun spel of met het maken van knutselwerk bewust afwisselend vrij gelaten en geholpen. Door kinderen vrij te laten, leren ze veel van zichzelf en van de andere kinderen om zich heen. Maar de pedagogisch medewerkers kunnen een kind juist ook verder helpen in zijn ontwikkeling door het nieuwe dingen te laten ervaren bijvoorbeeld: "Kijk, probeer dit materiaal eens bij de activiteit die je nu doet". Door de communicatie van kinderen onderling en de communicatie met de



pedagogisch medewerker wordt de woordenschat van kinderen uitgebreid en de taalvaardigheid vergroot. De pedagogisch medewerker besteedt hierbij wel aandacht aan het zoveel mogelijk weren van ongepast en onacceptabel taalgebruik van de kinderen. Bij de jongere kinderen wordt de taalontwikkeling gestimuleerd door met regelmaat voor te lezen in de groep.

## 2.3 Ontwikkeling van sociale competenties

Kinderen leren van en met elkaar. Bij de sociale ontwikkeling gaat het om de interactievaardigheden van het kind met betrekking tot het omgaan met andere kinderen, en andersom. Bij de emotionele ontwikkeling gaat het om het leren omgaan met de eigen gevoelens en de gevoelens van een ander. Beide ontwikkelingen (sociale- en emotionele ontwikkeling) zijn met elkaar verbonden.

### Hoe werkt dit in de praktijk?

Binnen de groepsopvang wordt het welzijn van het individuele kind bevorderd door positieve interacties tussen kinderen. Door deze ervaringen wordt de sociale competentie van het individuele kind vergroot. De pedagogisch medewerkers beschikken over vaardigheden om de interacties tussen kinderen op een positieve manier te beïnvloeden. Bijvoorbeeld: Een kind komt met een vraag welke door de pedagogisch medewerker serieus wordt genomen en wordt voorgelegd aan de andere kinderen in de groep: "Is er iemand die weet waarom er op de Noordpool wel ijsberen leven en op de Zuidpool niet? Dit vraagt Tim zich namelijk af". Als niemand het antwoord weet, wordt het door de kinderen gezamenlijk opgezocht. Dit soort voorvallen stimuleert de ontwikkeling van het kind op diverse vlakken. Sociaal, emotioneel cognitief en gewoon het plezier met zijn allen iets op te lossen.

Sociaal contact wordt onder andere ook bevorderd door gezamenlijk aan tafel te drinken en te eten. Kinderen kunnen tijdens dit rustpunt hun verhaal kwijt aan leidsters en hun groepsgenootjes. Er wordt naar elkaar geluisterd, kinderen leren niet door elkaar te praten, er wordt empathie getoond en er wordt geoefend met het voeren van een gesprek met een groep mensen. Kinderen worden gestimuleerd rekening te houden met elkaar en betrokken te zijn bij elkaar: het accepteren en respecteren van verschillen speelt een belangrijke rol.

Ook door het aanbieden van groepsactiviteiten (samenwerken) en door samen te spelen, maar ook door samen te vieren (feestdagen) wordt bijgedragen aan de sociale ontwikkeling. Door het hanteren van het open deuren beleid wordt tevens voor kinderen de mogelijkheid geboden om met kinderen van andere groepen en van andere leeftijden te spelen en dus meer sociale contacten op te doen.

Door de jongste kinderen af en toe met de oudere kinderen te laten samen zijn zien we vaak een spontane positieve interactie tussen de kinderen. De oudste kinderen "helpen" de jongste kinderen, bedenken activiteiten of lezen hen voor. We merken dat de jongste kinderen de aandacht die ze krijgen van het oudere kind als prettig ervaren. Deze aandacht is toch weer anders dan die zij krijgen van de pedagogisch medewerkers. Het oudere kind voelt zich verantwoordelijk voor het jongere kind en ontwikkelt hierdoor ook zijn/haar sociale vaardigheden.

Kinderen hebben hun eigen mening en standpunten en zij mogen ervaren dat hun mening belangrijk is. Er wordt geprobeerd om het vermogen van kinderen om voor zichzelf op te komen te bevorderen. Dit doen we niet om voor hen problemen op te lossen, maar waar nodig met hen. Ook hierdoor groeit een kind in zijn/haar ontwikkeling.

## 2.4 Overbrengen van waarden en normen

Normen zijn de geschreven en ongeschreven regels en afspraken die gebaseerd zijn op de waarden. Waarden zijn de grondbeginselen die ons vertellen wat wel of niet belangrijk is in het leven, wat wel en niet wenselijk is, wat goed en niet goed is etc. Ieder kind moet de kans krijgen om de waarden en normen te leren kennen, dit is belangrijk voor de socialisatie van kinderen. De basis hiervan wordt vooral in de leeftijdsgroep 4 t/m 13 jaar gelegd.

### Hoe werkt dit in de praktijk?

De pedagogische medewerker geeft altijd het goede voorbeeld met betrekking tot het overbrengen van waarden en normen. Dit houdt onder andere in dat de pedagogisch medewerker aandachtig luistert naar wat kinderen vertellen, vriendelijk is naar het kind, ouders/verzorgers en collega's.

Binnen de eigen groepen hebben kinderen veel contact met elkaar en met de pedagogisch medewerker, hierdoor leren ze omgaan met verschillende mensen en rekening met elkaar te houden en naar elkaar te luisteren. Ook elkaar uit laten praten is een normbesef. Belangrijk is dat de kinderen en de pedagogisch medewerker altijd open en eerlijk met elkaar omgaan en iedereen in zijn/haar waarde laat; dat wil ook zeggen dat pesten, (uit)schelden en discriminerende opmerkingen niet worden getolereerd.

Als een kind een ander kind opzettelijk pijn doet, legt de pedagogisch medewerker uit dat je een ander geen pijn mag doen en waarom dat niet mag (consequenties). Er wordt gevraagd wat het kind anders had kunnen doen en zo nodig wordt dat uitgelegd.

Het gebruik van beleefdheidsvormen wordt mede door eigen gebruik van de pedagogisch medewerkers gestimuleerd zoals door bij binnenkomst te groeten en bij weggaan gedag te zeggen. Kinderen worden gestimuleerd om "Alsjeblieft" en "Dankjewel" te zeggen, maar ook "Wat zeg je?" als ze iemand niet goed verstaan. Bij vloeken of scheldwoorden wordt aan kinderen uitgelegd waarom deze uitingen onwenselijk zijn.

De volgende huisregels zijn met de kinderen afgesproken:

- Niet pesten, beledigen en discrimineren.
- Elkaar geen pijn doen: niet verbaal en niet fysiek.
- Heb respect voor de ander, natuur en milieu.
- Binnen geen wilde spelletjes spelen (tikkertje, verstoppertje enz.)
- Voordat je met iets anders gaat spelen altijd eerst opruimen.
- Altijd even melden als je in de gymzaal, buiten of (voor de kinderen die dit mogen) elders wilt gaan spelen.

Door duidelijk en consequent te zijn over de regels worden deze op den duur als vanzelfsprekend ervaren door de kinderen.

Wij willen de kinderen leren verantwoordelijkheid te dragen voor zichzelf en voor anderen en tevens respect te hebben voor anderen, maar ook voor dieren, natuur en het milieu. Mede daardoor bezoeken wij ook regelmatig de parken in het dorp en af en toe een boerderij.

De pedagogisch medewerkers hebben uiteraard bij het overdragen van waarden en normen, een voorbeeldfunctie in hun gedrag naar de kinderen, onderling met collega's, op het gebied van taalgebruik, maar ook op het gebied van gezondheid (fruit eten en sportiviteit). Ook door het opvoeren

van toneelstukjes (rollenspellen), het vertellen van verhalen en het praten over bepaalde gebeurtenissen, worden de kinderen zich bewust van de waarden en normen.

Als een kind structureel agressief gedrag vertoont kan dat kan vele oorzaken hebben en zich op verschillende manieren uiten. Daar agressie zich meestal op andere kinderen richt wordt een belangrijke regel geschonden. Eerst zullen we het kind verbieden een ander kind pijn te doen. Wij denken dat duidelijkheid over wat wel en niet mag voor een kind heel belangrijk is. Duidelijkheid over grenzen geeft een kind houvast en zekerheid. Het weet welke reactie het kan verwachten op zijn gedrag, het leven wordt meer voorspelbaar en dit geeft zekerheid. Voor de opvoeder is het dus belangrijk de grenzen te bewaken.

Op de buitenschoolse opvang worden er ook activiteiten georganiseerd door de kinderen om geld en/of cadeautjes in te zamelen voor maatschappelijke doelen. We hebben op de locatie in Abbekerk, afgelopen jaar meegedaan aan een bingo middag voor ouderen in Abbekerk. Het maatschappelijk bewustzijn wordt hierdoor gestimuleerd. Daarnaast schrijven de kinderen van BSO Catootje kerstkaarten voor de eenzame ouderen in samenwerking met het nationale ouderenfonds.



## **Hoofdstuk 3: Werkwijze**

### **3.1 Dagindeling**

De werkwijze is afhankelijk van het soort opvang: de tijdsbesteding en indeling van de voorschoolse opvang is anders dan die voor kinderen die van de naschoolse opvang gebruik maken en ook weer ander gedurende lesvrije dagen.

#### **3.1.1 Voorschoolse opvang**

Voorschoolse opvang vindt plaats in de groepsruimte van groep Blauw op de locatie in Abbekerk. De kinderen die voorschoolse opvang hebben, kunnen vanaf 7.15 uur gebracht worden. Kinderen kunnen aan kleine activiteiten deelnemen zoals: knutselen, tekenen, kleuren, lezen, een spelletje doen e.d.

Voorschoolse opvang vindt plaats in een verticale groep. Dat betekent dat er kinderen van 4 t/m 13 jaar in een groep verblijven. Wanneer er meer dan 10 kinderen aanwezig zijn, zullen er 2 pedagogisch medewerkers worden ingezet. Wanneer er 1 pedagogisch medewerk(st)er op de groep staat en niet wordt ondersteund door een stagiaire, kan zij bij calamiteiten een beroep doen op de houder die als achterwacht dient en binnen 5 minuten aanwezig kan zijn. Dit geldt ook voor nog een andere pedagogisch medewerker.

BSO Catootje biedt geen ontbijt aan, maar kinderen kunnen rustig (indien nodig) hun eigen meegenomen ontbijt bij ons opeten. De pedagogisch medewerkers van de VSO zijn bekenden voor de kinderen daar zij allen ook naschoolse opvang draaien.

Om 8.15 uur worden de kinderen naar school gebracht waarbij de jongste kinderen (4 t/m 6 jarigen) naar hun klas worden gebracht.

Kinderen die in De Weere of Twisk naar school gaan worden vanuit Abbekerk om 8.20 uur per auto naar school gebracht, indien deze niet in De Weere of Twisk voorschoolse opvang hebben. Ons vervoerbeleid ligt ter inzage op onze locatie.

#### **3.1.2 Naschoolse opvang**

Om 14.15 uur worden de kinderen door de leidsters opgehaald van basisschool De Plaats en lopen zij in een rij naar de BSO. We lopen langs de tennisbaan en steken over bij het zebepad aan de Dorpsstraat.

De kinderen van scholen uit andere dorpen worden met auto's opgehaald. Omdat uit deze dorpen minder dan 6 kinderen (tegelijk) opgehaald worden gaat er 1 pedagogisch medewerker naar de school in deze dorpen. Uit de Weere en Twisk moeten ook wel eens meer dan zes kinderen opgehaald worden, dan gaat er een extra pedagogisch medewerker met een auto mee.

De pedagogische medewerker staat bij de scholen op een vast punt. Wij streven er naar om altijd een vaste pedagogische medewerker de kinderen te laten ophalen. Bij ziekte is het wel eens anders, maar dan is de vervangende leidster evengoed een bekend gezicht voor de kinderen. De pedagogische medewerker heeft een actuele ophaallijst bij zich en wacht tot alle kinderen verzameld zijn. Dan lopen de kinderen met de pedagogische medewerker naar de auto.

Kinderen dienen op stoelverhogers en/of in kinderstoeltjes vervoerd te worden naar gelang hun lengte. Kinderen kleiner dan 1.25 meter moeten vervoerd worden in een autostoeltje. Kinderen van 1.25 tot 1.35 moeten op een stoelverhoger zitten tijdens het vervoer.

Het vervoeren van de kinderen staat beschreven in ons vervoersbeleid, dit ligt ter inzage op onze locatie.

Wanneer de kinderen aangekomen zijn bij de BSO, start ieder kind in haar/zijn eigen basisgroep. Zij drinken en eten iets met hun groep en de pedagogisch medewerker(s). De kinderen kunnen hun verhaal even kwijt en de verdere verloop van de middag wordt besproken: Waar gaat het kind spelen? Blijft het in de eigen groepsruimte of gaat het naar buiten of naar een andere groep? De pedagogisch medewerkers noteren waar kinderen gaan spelen en weten van ieder kind precies waar het zich bevindt. De 4 t/m 6 jarigen verblijven de hele middag in hun eigen basisgroep en spelen niet in de groepsruimtes van de blauwe en groene groep.

In alle ruimtes waar kinderen verblijven, voldoen wij aan de geldende leidster-kind ratio.

Rond 16.15 uur is er nog een eetmoment waarbij de kinderen fruit krijgen. Voor elk kind is er een bakje met appel en banaan (soms nog met ander fruit). Kinderen gaan hier niet voor terug naar hun basisgroep omdat wij ze niet uit hun spel willen halen. Het laatste uur is er bewust ruimte voor rustig spel zoals tekenen, kleuren, bordspelletjes enz. Kinderen zijn dan weer terug in hun basisgroep. De BSO is tot 18.30 uur geopend.

Er is door elke ouder een afsprakenlijst ingevuld met wat een kind wel/niet mag tijdens BSO uren (bijv. naar het zwembad, bij vriendje spelen enz.). Deze lijst is vooral bedoeld voor de oudere kinderen die wat meer "vrijheid" nodig hebben tijdens de BSO uren. De afsprakenlijst wordt gedurende de gehele BSO periode regelmatig door de ouders/verzorgers in samenspraak met

### **3.1.3 Opvang gedurende schoolvakanties en lesvrije dagen**

Tijdens schoolvakanties en lesvrije dagen, worden de kinderen op de locatie in Abbekerk opgevangen in het souterrain (groep Blauw). Als er meer dan 20 kinderen aanwezig zijn, wordt de groep opgesplitst en gaan de 4 t/m 6 jarigen naar hun eigen groepsruimte (groep Paars). De kinderen die voorschoolse opvang hebben kunnen va 7.15 uur gebracht worden, de andere kinderen vanaf 8.20 uur. Tijdens de vakanties en lesvrije dagen lunchen de kinderen op de BSO, zij hoeven zelf geen lunch mee te nemen tenzij er sprake is van een bepaald dieet.

Tijdens schoolvakanties kunnen de kinderen van de locaties De Weere en Twisk in Abbekerk (hoofdlocatie) worden opgevangen. Dit zal alleen gebeuren als er te weinig kinderen op de locaties De Weere en Twisk aanwezig zijn.

Tijdens de vakanties worden er op het buitenterrein van BSO Catootje locatie Abbekerk iets andere en grotere activiteiten georganiseerd dan tijdens schoolweken. Denk bijvoorbeeld aan een spellencircuit, waterspellen of een blote voeten pad met warm weer. Ook maken wij wel eens een uitstapje naar bijvoorbeeld speeltuin, bioscoop, zwembad enz. Ouders/verzorgers worden van te voren altijd om toestemming gevraagd wanneer er een uitstapje gepland is. In de vakanties en tijdens vrije lesdagen is de BSO ook tot 18.30 uur geopend.

In vakantieperiodes is het vooraf niet altijd duidelijk hoeveel kinderen er naar de buitenschoolse opvang zullen komen. Om toch een zo duidelijk mogelijk beeld te krijgen van de bezetting in de vakanties, zullen wij ouders/verzorgers voor de aanvang van de schoolvakanties vragen wanneer zij hun kinderen komen brengen en wanneer niet. Op deze manier is het mogelijk voor andere ouders/verzorgers om extra dagen op te nemen. Ruilen in de vakanties van dagdelen is toegestaan, maar alleen als het rooster technisch geen problemen oplevert.

### **3.2 Open deuren beleid**

Op BSO Catootje is er sprake van een actief open deuren beleid voor de groepen Blauw en Groen (beide voor 7 tot 13 jarigen).

Het is geen natuurlijke situatie om de hele dag in één ruimte te spelen. Dat geldt des te meer naarmate de kinderen ouder zijn. Hun blikveld verruimt zich en één ruimte geeft hen te weinig uitdaging en exploratieruimte. Daarom geven pedagogisch medewerkers kinderen regelmatig de gelegenheid om de omgeving buiten hun eigen groepsruimte te verkennen. Dit kan buitenspelen zijn, maar ook in de gymzaal of in de groepsruimtes van de andere kinderen. Een open deuren beleid betekent dat kinderen ook met andere kinderen in andere groepen kunnen samen zijn/spelen.

Wij zijn van mening dat een opendeuren beleid op de BSO locatie in Abbekerk, beter is voor de ontwikkeling van de kinderen. Door de deuren open te zetten verbreed je het aanbod aan kinderen. Zij krijgen meer ruimte (letterlijk en figuurlijk) en keuzemogelijkheden. Het vergroten van uitdaging is alleen zinvol als dit gebaseerd is op behoeften van kinderen en van de groep. Daarom richten pedagogisch medewerkers zich de hele middag op de kinderen en op de groep en proberen in hun aanbod aan te sluiten op wat ze zien. Natuurlijk zijn keuzemogelijkheden aangepast aan wat de kinderen aankunnen. Dit vergt goed observeren, volgen en begeleiden van kinderen. De pedagogisch medewerkers die werkzaam zijn op de groepen Blauw en Groen op de locatie in Abbekerk, noteren waar elk kind zich bevindt tijdens het open deuren beleid. Zij weten dan ook waar ieder kind uit hun basisgroep verblijft.

### **3.3 Inrichting van de ruimte**

De groepsruimtes zijn gezellig ingericht met diverse activiteitenhoeken, waarbij het mogelijk is verschillende activiteiten uit te voeren. Ook bieden de groepsruimtes de kinderen de mogelijkheid om te ontspannen en uit te rusten. Er zijn zithoeken, een atelier, knutsel tafels, speelhoeken voor het spelen met auto's, poppen of het doen van spelletjes.

### Groep Paars

De kleuters maken gebruik van een ruimte die 's morgens wordt gebruikt door de peuteropvang van een andere kinderopvangorganisatie. Voor de jongste kinderen is het erg prettig dat ze, na een drukke schooldag, even met leeftijdsgenootjes in een rustige omgeving verblijven. De BSO heeft eigen kasten met materialen en speelgoed voor kleuters. In de ruimte bevindt zich een speelhoek, een tafel met stoeltjes om gezamenlijk fruit te eten. Ook kan er aan de tafel worden geknutseld, getekend, een spel worden gespeeld, en verhaaltjes worden verteld. Er is een hoekje aanwezig met verkleed kleren en een zitbank.

Via de telefoon kan er contact gemaakt worden met de andere groepen. De kinderen in deze basisgroep verlaten hun eigen groep meestal niet daar wij hebben gemerkt dat het veel rustiger voor hen is om na een drukke schooldag onder leeftijdsgenootjes te zijn. Wanneer de 4 t/m 6 jarigen buitenspelen, komen zij wel met kinderen van andere leeftijden in contact. Wanneer er in de schoolvakanties of op lesvrije dagen in totaal 20 kinderen of minder zijn, dan worden de basisgroepen samengevoegd en worden de 4 t/m 6 jarigen opgevangen in een verticale groep, dus gezamenlijk met kinderen vanaf 7 jaar en ouder.

### Groep Groen

Deze ruimte is echt ingericht voor de 8-plussers. Er staan computers, er is een lekkere "hangbank" en er zijn boeken en spellen speciaal voor deze leeftijdscategorie aanwezig. De oudere kinderen kunnen hier ook af en toe zonder begeleiding verblijven. Uiteraard houden we op afstand wel een oogje in het zeil.

### Groep Blauw

Deze basisgroep heeft als vaste groepsruimte het souterrain. In deze ruimte zijn ook diverse hoeken gecreëerd zoals een huizenhoek, bouw en leeshoek en een hoek met 2 computers. In deze ruimte verblijven ook de kinderen die graag creatief bezig zijn. Er is een knutseltafel en in deze ruimte wordt ook vaak gekookt en gebakken met de kinderen.

In de vakantie en vrije lesdagen verblijven alle kinderen in deze ruimte zolang er 20 kinderen of minder aanwezig zijn.



### 3.4 Spel- en speelmateriaal

De spel- en speelmaterialen die bij BSO Catootje worden aangeboden, sluiten aan op de verschillende leeftijden en interesses van de kinderen. De kinderen hebben inspraak bij de keuze van aanschaffen van nieuw speelgoed en materialen.

De materialen en de wijze waarop deze aan de kinderen worden aangeboden, zijn in eerste instantie gericht op vrije tijdsbesteding en ontspanning en hebben een 'speels' karakter waarbij het spelenderwijs leren voorop staat. Het speelmateriaal dat wordt aangeboden geeft mogelijkheden tot zowel individueel als groepsspel. Afhankelijk van de leeftijdsgroep bieden we verschillende activiteiten en speelmaterialen aan. Bijvoorbeeld een poppenhoek, bouwhoek, knutselafel, puzzels, gezelschapsspellen (ook digitaal), sportactiviteiten enz.

Wij houden bij ons aanbod de ontwikkeling van de kinderen voor ogen zonder dat de BSO een schools karakter krijgt: een fijne vrije tijdsbesteding staat voorop.





## Hoofdstuk 4: Activiteiten

### 4.1 Activiteiten op de BSO

Na een schooldag bieden wij de kinderen de mogelijkheid om te ontspannen en/of deel te nemen aan ons uitgebreide activiteitenprogramma. Voor elke leeftijdsgroep zijn aparte programma's, die geschikt zijn voor de verschillende leeftijden, hiernaast worden ook gezamenlijke activiteiten aangeboden. Bij het intakegesprek vragen wij de ouders/verzorgers een afsprakenlijst in te vullen. Op deze lijst geven zij aan wat kinderen wel/niet mogen tijdens de uren dat hun kind op de BSO verblijft. Indien nodig wordt aparte toestemming aan de ouders/verzorgers gevraagd voor een activiteit die eerder niet is besproken, of waar het kind inmiddels misschien oud genoeg voor is.

BSO Catootje vindt het belangrijk om een gevarieerd programma aan te bieden dat is belangrijk voor de ontwikkeling van de kinderen. Onze pedagogisch medewerkers zijn gekwalificeerd, en samen met de eventuele externe begeleiders wordt een sprankelend, inspirerend, veilig en vooral leuk activiteitenprogramma aangeboden. Voorbeelden van activiteiten die al eens aan bod zijn gekomen op onze BSO locatie in Abbekerk zijn: judoworkshops, breakdance, streetdance, schaatslessen en knutselclub.

Kinderen hebben inspraak bij het samenstellen van het activiteitenprogramma. Er wordt tijdens een tafelmoment (eten, drinken) met de kinderen besproken wat zij leuk zouden vinden om als activiteit te doen onder BSO tijd. De kinderen noteren alle ideeën van hun groepsgenootjes en gaan met de pedagogisch medewerker om tafel om te kijken wat haalbaar is. Ook ouders/verzorgers zijn van harte welkom om ideeën aan te dragen bij de pedagogisch medewerkers. Zij nemen deze mee in de bespreking bij het vaststellen van het activiteitenprogramma.

Deelname aan de activiteiten is niet verplicht, maar wordt wel gestimuleerd. Voor de kleuters is er een apart programma met minder vaste activiteiten. Er vinden ook activiteiten plaats om de saamhorigheid tussen de verschillende leeftijden te bevorderen. Er worden wel eens door de oudere kinderen spelletjesmiddagen voor de jongste kinderen georganiseerd zoals een spelcircuit voor de kleuters.

Voor activiteiten die op een andere locatie plaatsvinden zijn protocollen opgesteld. Hierin staat vermeld hoe de pedagogisch medewerkers te werk zullen gaan. De protocollen liggen ter inzage op de BSO locatie.

### 4.2 Uitstapjes

Een uitstapje biedt kinderen de mogelijkheid om nieuwe ervaringen op te doen. Ze ontdekken dat de wereld groter is dan het tot nu toe voor hen bekende wereldje.

Voordat wij met de kinderen op stap gaan, houden wij rekening met de volgende zaken:

- Wij hanteren de juiste beroepskracht/kind ratio;
- Wij nemen een telefoon mee, zodat wij hulp kunnen inroepen bij een calamiteit of ongeval én wij bereikbaar zijn voor ouders/verzorgers;

- Wij informeren ouders/verzorgers tijdig over het uitstapje;
- Vooraf vragen wij schriftelijk of via e-mail toestemming aan ouders/verzorgers;
- Wij nemen een actuele lijst met telefoonnummers van de ouders/verzorgers, de groep en noodnummers mee;
- De EHBO doos is compleet en deze nemen wij mee;
- Wanneer één van ons met eigen vervoer gaat, dan worden de wettelijke regels voor vervoer van kinderen in de auto toegepast en mag dit alleen als zij/hij een inzittendenverzekering heeft. Dit houdt in dat:
  - Wij kinderen tot 1.35 m. in een autostoeltje vervoeren met een goedgekeurd zitje met ECE label;
  - Wij altijd de veiligheidsgordel voor alle kinderen gebruiken.

Voor uitstapjes is een protocol opgesteld volgens welke de pedagogisch medewerkers te werk gaan. Het protocol ligt ter inzage op de BSO locatie.

### 4.3 Het activiteitenprogramma

De vier eerder genoemde pedagogische doelen worden verwerkt in het activiteitenprogramma van de BSO. Daarom vinden wij het belangrijk dat het aanbod aan activiteiten gevarieerd is zodat alle vier de doelen ruimschoots verwezenlijkt kunnen worden. Het programma aanbod bestaat uit:

- Activiteiten die de creativiteit ontwikkelen.
- Activiteiten die de lichamelijke ontwikkeling stimuleren.
- Activiteiten die de cognitieve ontwikkeling stimuleren (leeractiviteiten)
- Activiteiten die de sociaal emotionele ontwikkeling stimuleren.
- Activiteiten die de waarden en normen overbrengen.

#### Ad 1. Creativiteit

Creatief zijn is meer dan werken met verschillende materialen; kinderen geven vorm aan hun eigen belevingswereld. Kinderen mogen met allerlei materialen en met allerlei verschillende technieken uiting geven aan hoe zij de wereld om zich heen ervaren. Zo wordt er een beroep gedaan op de eigen inbreng en de fantasie van het kind. Op muzikaal gebied worden er verschillende cursussen/workshops aangeboden waar kinderen aan mee kunnen doen. De materialen zijn afgestemd op de samenstelling van de groep.

Voorbeelden van creatieve activiteiten zijn:

- Knutselen (knippen plakken kleuren enz.) en workshops zoals bijvoorbeeld keramiek, textiele werkvormen, schildertechnieken.
- Muziek maken: diverse instrumenten zijn aanwezig om alleen of in groepsverband muziek te maken. Er wordt regelmatig gezongen en gedanst met de kinderen en er worden workshops gegeven.
- Toneel: door en met de kinderen een toneelstuk maken en deze uit te voeren, inclusief de decorstukken en kleding.



## Ad 2. Lichamelijke ontwikkeling

BSO Catootje vindt het belangrijk om lichamelijke beweging van de kinderen spelenderwijs te stimuleren met als doel: ontwikkeling van het motorisch / zintuiglijk gevoel en het tegengaan van overgewicht.

Een toenemende motorische vaardigheid en bewegingsvrijheid leveren een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van de persoonlijke competenties en het zelfvertrouwen van het kind.

Een kind leert vaardigheden om de grove motoriek te ontwikkelen zoals lopen, kruipen, rennen, springen, klimmen, buiten spelen. Door middel van tekenen, knippen, plakken, kralen rijgen, 'fijne' werkjes ontwikkelt een kind de fijne motoriek. De zintuiglijke ontwikkeling wordt ook gestimuleerd zoals het leren ruiken, proeven, horen, zien en voelen.

Buitenspelen wordt zo veel mogelijk gestimuleerd, ook om het vrije tijd karakter van de BSO te benadrukken. Locatie Abbekerk heeft een buitenterrein waar de pedagogisch medewerkers een gevarieerd programma aan sport- en spelactiviteiten kunnen aanbieden. Voor oudere kinderen worden ook activiteiten buiten de BSO aangeboden.

Voorbeelden van lichamelijke activiteiten zijn:

- Badminton, (tafel) tennis gebruik enz.
- Spelen op het eigen buitenterrein: voetballen, rijden met de skelters en traptrekkers.
- Gezamenlijke sport- en spelactiviteiten, tikkertje, hardlopen, voetballen, dansen, enz.
- In de zomer zwemmen in zwembad 'De Spetter' te Abbekerk.

Jaarlijks proberen we nieuwe sport- en spel activiteiten aan te bieden. Ook kunnen sommige activiteiten terugkeren vanwege de vraag naar deze activiteiten.

### Ad 3. Leeractiviteiten (stimuleren cognitieve ontwikkeling)

In een omgeving waar voldoende stimulans en prikkels voor het kind aanwezig zijn, komt de cognitieve ontwikkeling van het kind automatisch op gang ook al is een kind niet op school en is hij/zij bezig met vrijetijdsbesteding. De pedagogisch medewerker biedt het kind geschikt materiaal en speelgoed aan om spelenderwijs vaardigheden op te doen. Bijvoorbeeld puzzels en constructiemateriaal voor de kleuters en het gebruiken en omgaan met een microscoop voor de oudere kinderen.


We gaan regelmatig met de kinderen naar buiten. De kinderen kunnen hun waarnemingen ventileren, en we bespreken dit met hen. Het zijn ontspannende leuke activiteiten waarbij de kinderen onbewust veel leermomenten ervaren.

Het kind krijgt kennis en inzicht in de sociale wereld en in de natuur d.m.v. het buiten zijn. Het kan vaardigheden op doen door bedreven te raken in een bepaalde manier van denken, gericht op het opnemen, verwerken, beoordelen, toepassen en (re)produceren van informatie. De kinderen kunnen bijvoorbeeld na deze activiteiten er over tekenen, knutselen (met bijv. gevonden materialen), er samen over praten en/of een stukje schrijven voor de nieuwsbrief.

#### Natuurbeleving

Omdat wij het belangrijk vinden dat kinderen feeling hebben en houden met de natuur en lekker buiten kunnen zijn, brengen we zo nu en dan, een bezoek aan het park. Het is voor de kinderen heel fijn om hier te verblijven en kinderen doen hier spelenderwijs veel leer en kennismomenten op zoals:



-  Respect hebben voor natuur en milieu.
- Omgang met dieren.
- Ook de dieren zijn een bron van inspiratie voor activiteiten binnen het leer- en kennisthema. Het maken van bijvoorbeeld nestkastjes, het vertellen van hoe dieren leven, eten, zich voortplanten, maar ook het nut van de dieren, vormen belangrijke leer- en kennis momenten.

Bovenstaande verwezenlijken we ook op de BSO locatie Abbekerk zelf, door bijvoorbeeld het planten van groenten plantjes in bloembakken of het onderzoeken van dieren door middel van een slakkenonderzoek.

#### Ad 4. Activiteiten die de sociaal emotionele ontwikkeling stimuleren.

Pedagogisch medewerkers leren kinderen positief sociaal gedrag: door kinderen complimenten te geven, stimuleer je de ontwikkeling van een positief zelfbeeld.

Door met kinderen in gesprek te gaan (bijvoorbeeld tijdens een eet- of ander rustmoment). Kinderen leren zo naar elkaar luisteren en te reageren op de ander.

Het bespreken en stimuleren om kinderen samen te laten spelen en samen te laten delen.  
Bijvoorbeeld: Een doos Kapla neerzetten en kinderen gezamenlijk een toren laten bouwen.

Samenwerken aan een taak zoals gezamenlijk een toneelstuk bedenken. De oudere kinderen mogen meedenken over de activiteiten die ze willen gaan doen op de BSO en bespreken dit met de pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerker stimuleert de kinderen om elkaar te helpen.  
Bijvoorbeeld: Lisa is iets bedrevener met hamer en spijkers en helpt zo Stijn door hem voor te doen hoe je een hamer vasthoudt en voorzichtig op de spijker slaat.

#### Ad 5. Activiteiten die de waarden en normen overbrengen.

Afspraken met de kinderen maken over huisregels: (wat wel en niet mag in de ruimte.) Tijdens het spelen wijzen zij elkaar op de samen opgestelde huisregels. De leidster zal bij het jonge kind hierin nog veel moeten sturen.

Aandacht geven aan andere culturen. Dit kan door hierover te praten of iets op te zoeken in boeken en/of internet.

Gezamenlijk bijvoorbeeld geld inzamelen voor een goed doel. Hiervoor met elkaar een activiteit bedenken.

Er wordt bij BSO Catoetje aandacht besteed aan het vieren van feestdagen. Zoals het vieren van verjaardagen, Sint Maarten, Sinterklaas, Kerst en Pasen. Ook wordt aandacht besteed aan vader- en moederdag. Het vieren van een verjaardag wordt alleen gedaan als het kind dat zelf wil. Niet alle kinderen vinden het prettig om in de belangstelling te staan.

## **4.4 School en BSO**

Het aanbod van activiteiten is divers en er is geen verplichte deelname. Wel worden kinderen gestimuleerd om deel te nemen aan diverse activiteiten. Op de BSO leren kinderen spelenderwijs.

Sommige activiteiten sluiten aan op de thema's die op school worden behandeld. Hierdoor wordt de school bij de BSO betrokken maar ook vice versa. De behandelde stof op school kan een bron zijn om

onze activiteiten aan te passen. Wanneer op school bijvoorbeeld het thema “bakken en koken” wordt behandeld gaan wij met de kinderen eten koken en bakken.



Er zijn vaste overlegmomenten met de basisschool om informatie uit te wisselen over de programma's van school en de BSO. Ook uit de ervaringen die de kinderen met onze leidsters delen in de groepsgesprekken of in individuele gesprekken wordt aandacht gegeven aan de verschillende programma's.

#### **4.5 Digitale activiteiten**

BSO Catootje locatie Abbekerk beschikt over enkele (spel)computers waar kinderen op mogen spelen. Echter wel op een leuke en verantwoorde wijze want ontspanning is het belangrijkste aspect op de BSO. Op de buitenschoolse opvang worden spelletjes gespeeld die vooral ontspannend, maar ook educatief kunnen zijn.

De afspraak is dat een kind niet langer dan 30 minuten achter de computer mag. Vooral bij mooi weer blijven de computers regelmatig de gehele middag uit.

De televisie biedt de kinderen een rustpunt op lange dagen, zoals in vakanties en op lange middagen. Uitgangspunt is om kinderen met mate tv te laten kijken.

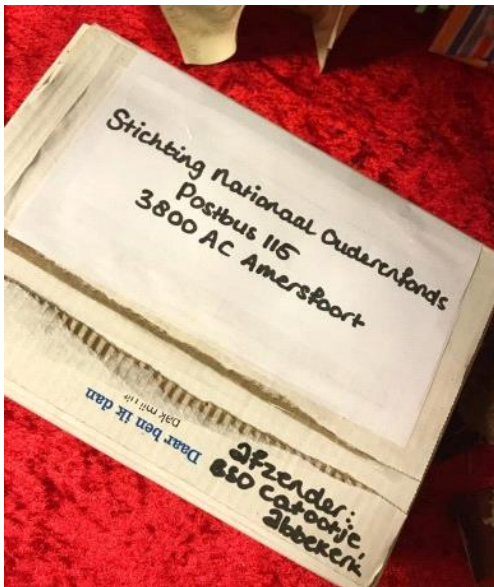
#### **4.6 Taalontwikkeling**

De taalontwikkeling van kinderen wordt op de BSO gestimuleerd door onder andere te communiceren, spelletjes te spelen, (voor-)lezen, schrijven etc. Zo leren ze nieuwe woorden en correcte formuleringen te gebruiken. Zodra ze de juiste woorden horen, nemen ze die over in hun eigen taalgebruik. Zo ontwikkelen ze tegelijkertijd hun begrip van de taal en het actieve gebruik van de taal.

Voor kinderen waar thuis Nederlands niet de voertaal is, is het des te belangrijker dat er op andere plaatsen, zoals op de opvang, goed taalaanbod is. Bij BSO Catootje wordt alleen Nederlands gesproken. De pedagogisch medewerkers zijn een voorbeeld voor de kinderen en daardoor moet het taalgebruik van hen duidelijk en correct zijn. Wij praten veel met de kinderen en lezen ook voor. Op BSO Catootje locatie Abbekerk zijn boeken voor elke leeftijd aanwezig. De taalontwikkeling wordt ook gestimuleerd door bepaalde activiteiten aan te bieden. Kinderen bedenken en voeren regelmatig toneelstukjes op. Ze bedenken en schrijven zelf verhalen. Er zijn rollenspelen en er is gelegenheid voor poppenkastspel. Met de oudere kinderen wordt er wel eens gediscussieerd waardoor ze hun taal verder ontwikkelen. Op de BSO verloopt de taalontwikkeling spelenderwijs.

#### 4.7 Maatschappelijke doelen

Eens in de twee jaar kiezen we een goed doel waarvoor we ons inzetten met de kinderen. Dit kan zijn door voor de ouders/verzorgers een voorstelling te maken, eigen gemaakte werkjes te verkopen of andere inzamelingen te houden. De opbrengst gaat dan naar het gekozen goede doel. Zo hebben de kinderen een toneelstuk opgevoerd waarvan de opbrengst van de kaartjes verkoop ten goede kwam aan het KWF.



## **Hoofdstuk 5: Opvang en ontwikkeling**

### **5.1 Wennen**

De eerste dagen op de BSO zijn altijd spannend. Zowel kinderen als ouders/verzorgers moeten wennen en vertrouwd raken aan een nieuwe situatie: de ruimte, het (mid)dagritme, de pedagogisch medewerkers en de groepsgenootjes. Dit is de basis voor het kind om zich emotioneel veilig te gaan voelen en zijn nieuwe omgeving verder te ontdekken. Daarom nemen we voor dit wenproces rustig de tijd.

We nodigen de ouders/verzorgers en het kind uit om kennis te maken tijdens een intakegesprek. Hierin bespreken we het dagritme en de individuele behoeften van het kind. Tijdens dit intakegesprek worden er afspraken gemaakt over het wennen en de wendagen. Een kind kan twee keer een dagdeel komen wennen voor de officiële plaatsingsdatum (meer dan twee keer kan alleen indien de bezetting dit toelaat). De pedagogisch medewerkers van de groep zorgen ervoor dat er altijd extra tijd en aandacht is voor het nieuwe kind.

### **5.2 Mentorschap**

Aan ieder kind wordt een mentor toegewezen. De mentor is een pedagogisch medewerker die werkzaam is op de groep. De mentor is het aanspreekpunt voor zowel de ouders/verzorgers als het kind. Voor de ouders/verzorgers om de ontwikkelingen en het welbevinden van het kind te bespreken, voor het kind is de mentor een vast aanspreekpunt.

Bij het intakegesprek van een kind wordt er besproken wie de mentor voor het desbetreffende kind zal gaan worden. Op de BSO hangt een overzicht voor de kinderen en ouders/verzorgers waarop staat welke mentor aan welk kind gekoppeld is. Bij de invoering van het verplichte mentorschap zijn alle ouders/verzorgers hier via de nieuwsbrief en per mail over geïnformeerd. Bij langdurige afwezigheid van een mentor, zal er een andere mentor worden aangesteld. De ouders/verzorgers zullen hiervan op de hoogte gesteld worden. De ouders/verzorgers kunnen altijd, wanneer zij daar behoefte aan hebben, een gesprek aangaan met de mentor van zijn/ haar kind. Als de voorkeur voor een gesprek van de ouders/verzorgers uitgaat naar een andere pedagogische medewerker die niet de mentor is van zijn/ haar kind, is daar altijd de mogelijkheid voor.

De mentor is direct betrokken bij de opvang van het kind zodat hij /zij het kind goed kent en de ontwikkeling van het kind goed kan volgen. Dit gebeurt door observatie en gesprekken met als doel het in beeld krijgen van de behoeften van het kind. Door het kind positief te stimuleren, het aanbieden van de juiste (sport en spel) materialen en het motiveren om aan bepaalde activiteiten mee te doen kan in de behoefte van ieder individueel kind worden voorzien. Indien nodig kan er met de ouders/verzorgers worden afgestemd hoe aan de wensen en behoeften van het kind tegemoet kan worden gekomen.



De combinatie van ontwikkelingsgericht werken en de inzet van een mentor maakt dat belangrijke ontwikkelstappen worden gevolgd en mogelijke achterstanden tijdig worden gesignaleerd. Wanneer iets opvalt in de ontwikkeling van een kind of wij zorgen hebben over een kind, bespreken wij dit met de ouders/verzorgers, het team en de houder. Indien nodig, verwijzen wij de ouders/verzorgers door naar een andere instantie. Soms is het noodzakelijk om een signaal af te geven in de verwijfsindex. Dit loopt dan via de aandachtsfunctionaris van BSO Catootje. De verwijfsindex is een digitaal instrument waarmee professionals (zoals huisartsen, scholen, consultatiebureaus, de jeugdgezondheidszorg) elkaar kunnen 'vinden'. In de verwijfsindex worden alleen naam, adres en woonplaats vermeld.

Bij BSO Catootje vinden er geen jaarlijkse 10 minuten gesprekken plaats. Wij vinden het veel belangrijker om continu met ouders/verzorgers in gesprek te zijn over het welzijn van hun kind.

### **5.3 Observeren**

Pedagogische medewerkers bij BSO Catootje locatie Abbekerk observeren iedere dag. Als de kinderen uit school komen, worden ze door de pedagogische medewerkers van BSO Catootje locatie Abbekerk opgehaald. Dit is het moment dat het observeren begint. Bij binnenkomst op de groep worden de kinderen door de pedagogische medewerkers begroet, en gaan ze met de kinderen aan tafel zitten om te vragen hoe hun dag verlopen is, en welke activiteiten ze op de BSO willen gaan uitvoeren. Door oplettend rond te kijken (observeren) en vragen te stellen aan de kinderen, pikt de pedagogisch medewerker signalen op. Kinderen met wie het op dat moment niet prettig loopt, vallen dan op. Op deze manier kan de pedagogisch medewerker anticiperen op het gedrag van het kind door bijvoorbeeld samen met het kind een activiteit te gaan uitvoeren of een gesprek met het kind aan te gaan. Mocht tijdens het gericht kijken blijken dat het voor een kind regelmatig niet lekker loopt, kan de mentor van het kind verdere stappen ondernemen, zoals een gesprek met de ouders/verzorgers, doorverwijzen naar een andere instantie of de verwijfsindex, dit alles in samenwerking met de aandachtsfunctionaris van de locatie van BSO Catootje. Door middel van observaties kunnen de pedagogisch medewerkers ook goed de ontwikkelingen van de kinderen bijhouden en nagaan of er geen ontwikkelingsachterstand is, of dat het kind juist voorop loopt met zijn/ haar ontwikkeling ten opzichte van leeftijdsgenoten. Door het gericht kijken kunnen de pedagogische medewerkers van BSO Catootje locatie Abbekerk beter ontwikkelings-gerichte activiteiten aanbieden en een succesvolle activiteit nogmaals aanbieden of juist niet.

### **5.4 Registreren**

BSO Catootje locatie Abbekerk hanteert een kindvolgsysteem dat alleen kinderen volgt die extra zorg nodig hebben op de buitenschoolse opvang. BSO Catootje locatie Abbekerk heeft een bewuste afweging gemaakt voor dit kindvolgsysteem, omdat de kinderen maar weinig dagen aanwezig zijn en ook vaak "uit het zicht zijn" (M. Boogaard, R. Fukink, J. Hoex, L. Schreuder, Pedagogisch kader kindercentra 4-13 jaar (2011) p.20. Amsterdam: Reed Business).

De pedagogisch medewerkers bepalen het doel van de observatie. Dit kan gaan vanuit een vraag van ouders/verzorgers, pedagogisch medewerkers of bijvoorbeeld school. Ook kunnen vermoedens van ontwikkelingsachterstand, kindermishandeling of verwaarlozing worden meegenomen in deze observaties. Voor de observatie kan er gebruik gemaakt worden van de landelijke observatie- en vragenlijsten van het Nederlands Jeugdinstituut ([www.nji.nl](http://www.nji.nl)). De informatie die wordt opgedaan wordt schriftelijk geregistreerd, hierbij worden de regels van de AVG Privacywet gehanteerd. De gegevens van de observaties worden gebruikt om vervolgcacties te ondernemen. Dit kan inhouden dat er contact wordt opgenomen met de ouders/verzorgers, het opstellen van een handelingsplan, het inschakelen van een externe deskundige, instantie, en/ of door middel van een signaal af te geven in de verwijfsindex. Bovenstaande wordt begeleid door de aandachtsfunctionaris van buitenschoolse opvang Catootje. De verwijfsindex is een digitaal systeem waarin professionals van verschillende organisaties en instellingen een signaal kunnen afgeven wanneer zij zich zorgen maken over een kind (Vroeg samenwerken in Noord- Holland Noord (z.j.). Geraadpleegd op 15 januari 2020, van

<https://vroegsamenwerken.nl>). Daarnaast is het mogelijk om na het doorlopen van de vijf stappen van de meldcode, contact op te nemen met de organisatie Veilig Thuis. Veilig Thuis geeft advies en biedt ondersteuning aan professionals, slachtoffers, omstanders en plegers.

## **5.5 Extra dag(delen)**

Indien ouders/verzorgers dit wensen dan kan er een verzoek tot het afnemen van een extra dagdeel worden ingediend. Indien het gaat om incidenteel een dag extra dan kan dit rechtstreeks aan de pedagogisch medewerkers van de groep worden gevraagd. Als het gaat om structureel een extra dag dan kan dit worden aangevraagd via email en/of WhatsApp. De extra af te nemen dagdelen dienen wel in het rooster en binnen de leidster/kind ratio te passen.

## **5.6 Komen spelen van vriendjes en vriendinnetjes**

Net als thuis willen kinderen op de BSO graag met vriendjes en vriendinnetjes spelen. Zij zijn van harte welkom, waarbij wij rekening houden met de volgende afspraken:

- De beroepskracht/kind ratio wordt gehanteerd.
- In de afsprakenlijst met ouders/verzorgers, zijn afspraken vastgelegd over het spelen bij vriendjes thuis in BSO-tijd en op de groep.
- Wij zorgen er voor dat wij de gegevens hebben van het gastkind (naam ouders/verzorgers, 06-nummer) en spreken met de betreffende ouders/verzorgers af dat zij bereikbaar moeten zijn.

Wanneer een kind vaker (bijvoorbeeld elke week) wil komen spelen, bespreken wij met de ouders/verzorgers van het vriend(innet)je de mogelijkheden voor plaatsing op de BSO.

## Hoofdstuk 6: Personeel

De pedagogisch medewerkers van BSO Catootje locatie Abbekerk zijn vakbekwaam en beschikken over de juiste beroepskwalificaties conform de cao Kinderopvang.

Alle pedagogisch medewerkers en stagiaires zijn in het bezit van een geldige Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en zijn ingeschreven in het Personenregister Kinderopvang alwaar zij zijn gekoppeld aan BSO Catootje.

De pedagogisch medewerkers staan op een vaste groep zodat alle gezichten voor de kinderen vertrouwd zijn.

### 6.1 Beroepskracht-kindratio (BKR)

Bij de vaststelling van de beroepskracht-kindratio maakt BSO Catootje Abbekerk gebruik van de online rekentool die is ontwikkeld door het Ministerie van SZW. Er wordt gewerkt met een leidster-kind ratio van 1:10 (4 t/m 6 jarigen) of 1:12 (7 t/m 13 jarigen). De rekentool wordt gebruikt bij het roosters maken voor het bepalen van het aantal pedagogisch medewerkers op de groep(en).

Op de BSO mogen op schooldagen voor- en na schooltijd maximaal een half uur per dag minder pedagogisch medewerkers worden ingezet dan vereist volgens de BKR. Dit zijn dan wel minimaal de helft van de benodigde pedagogisch medewerkers. Omdat kinderen van diverse scholen moeten worden opgehaald komt in de praktijk bij BSO Catootje locatie Abbekerk afwijking van de BKR voor gedurende de volgende tijden:

Maandag t/m vrijdag tussen 14.15 uur en 14.45 uur

Op lesvrije dagen en in de schoolvakanties mag, indien er die dag minimaal 10 uur aaneengesloten opvang geboden wordt, gedurende maximaal 3 uur afgeweken worden van de BKR. Dit kan mogelijk plaats vinden op maandag t/m vrijdag gedurende de volgende tijden:

Tussen 08.30 uur en 09.30 uur  
Tussen 12.15 uur en 13.15 uur  
Tussen 17.00 uur en 18.00 uur

Buiten voornoemde tijden wijkt BSO Catootje locatie Abbekerk niet af van de beroepskracht-kindratio.

## 6.2 Inzet van beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires

De inzet van beroepskrachten in opleiding en stagiairs geschiedt overeenkomstig de voorwaarden opgenomen in de meest recent aangevangen cao Kinderopvang en cao Sociaal Werk. Er is een maximale verhouding tussen pedagogisch medewerkers, en beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires met betrekking tot hun formatieve inzet. Maximaal 33% van de formatief benodigde inzet mag uit beroepskrachten in opleiding bestaan.

Bij formatieve inzet van beroepskrachten in opleiding en stagiairs wordt rekening gehouden met de opleidingsfase. Bij een BBL stagiair (Beroeps Begeleidende Leerweg) loopt inzetbaarheid op van 0 tot 100%. De inzetbaarheid wordt vastgesteld op advies van de opleidings- en praktijkbegeleider. Vanaf de derde fase in de opleiding (derde leerjaar driejarige SPW), kan een BBL stagiair voor 100% ingezet worden.

De BOL stagiair (Beroeps Opleidende Leerweg) kan onder bepaalde omstandigheden beperkt formatief ingezet worden. De incidentele ingezet kan plaats vinden bij kortstondige ziekte van een pedagogisch medewerker en tijdens vakanties. Een BOL stagiair staat nooit alleen op de groep.

Alle stagiaires krijgen aan het begin van hun stage onderstaand document toegereikt.

<b>Stage lopen bij BSO Catootje locatie Abbekerk</b>
<b>Hoe word je begeleid?</b>
BSO Catootje is een erkend leerbedrijf. Iedere stagiair krijgt een stagebegeleider, dit is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep waar je stage loopt. Wij vinden het belangrijk dat je deskundig en professioneel begeleid wordt, zodat je het maximale uit jouw stage haalt. Dit betekent dat wij:
<ul style="list-style-type: none"> <li>• De tijd nemen om je te begeleiden op de werkvloer en in je leerproces.</li> <li>• Openstaan voor feedback en het graag horen als je tegen problemen aanloopt.</li> <li>• Een open houding hebben en antwoord proberen te geven op al je vragen.</li> <li>• Je duidelijke instructies geven bij de opdrachten die je vanuit school moet vervullen.</li> <li>• Op tijd aangeven waar het goed gaat en waar je wellicht nog verbeterpunten hebt.</li> </ul>
<b>Wat ga je doen?</b>
Als stagiair ben je net als de vaste medewerkers bezig met de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van een groep kinderen. Je verantwoordelijk voelen voor het welzijn van het kind, hoort hier ook bij. Afhankelijk van de fase van de opleiding waarin je zit, ga je het volgende doen:
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Begeleiden van kinderen, zowel in groepsverband als individueel bij diverse activiteiten.</li> <li>• Bedenken en ontwikkelen van activiteiten voor en met de kinderen.</li> <li>• Kinderen moeten zich warm en veilig voelen bij BSO Catootje. Jij zorgt net als de vaste medewerkers voor deze warme en veilige omgeving.</li> <li>• Het stimuleren van kinderen om ze verder te ontwikkelen.</li> <li>• Je zorgt voor de dagelijkse verzorging van kinderen.</li> </ul>

• Je houdt de ontwikkeling van kinderen bij en informeert je stagebegeleider hierover.
• Het goed onderhouden van de contacten met ouders/verzorgers/verzorgers.
• Deelnemen aan werkoverleggen en/of organiseert een werkoverleg.
• Je zorgt dat de ruimte altijd netjes op orde is. Je verricht licht huishoudelijke klusjes.
• Je houdt rekening met privacy gevoelige gegevens.
• Je hebt veel plezier in je werk.
• Initiatief nemen.

### 6.3 Pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Vanaf 1 januari 2019 heeft de kinderopvang te maken de verplichte inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker/coach. Pedagogisch beleidsmedewerkers dragen bij aan de kwaliteit van de opvang en hebben twee belangrijke taken. Ze houden zich enerzijds bezig met de ontwikkeling en invoering van het pedagogisch beleid. Anderzijds coachen ze pedagogisch medewerkers bij hun werkzaamheden. Een coach begeleidt en traint de medewerker(s) bij de dagelijkse praktijkwerkzaamheden. Iedere pedagogisch medewerker ontvangt jaarlijks coaching, ook pedagogisch medewerkers met flexibele inzet. Bij BSO Catootje zijn Floor Lantink en Annemieke Beijnk aangesteld als pedagogisch beleidsmedewerker/coach.

### 6.4 Interactievaardigheden

BSO Catootje locatie Abbekerk gebruikt als richtlijn voor het welbevinden van het kind zes interactievaardigheden tussen pedagogisch medewerker en de kinderen op de buitenschoolse opvang. De zes interactievaardigheden zijn:

1. Emotionele ondersteuning bieden.
2. Autonomie respecteren.
3. Leiding geven en structuur bieden
4. Informatie en uitleg geven.
5. Interacties in de groep begeleiden.
6. Ontwikkeling stimuleren

#### Hoe werkt dit in de praktijk?

Ad 1. Emotioneel ondersteunen doen de pedagogisch medewerkers door op een positieve manier duidelijk zijn of haar betrokkenheid te laten zien bij wat het kind ervaart en doet. Dit doen de pedagogisch medewerker door middel van troosten, het geven van complimentjes, luisteren, kijken, aanmoedigen en door het tonen van interesse in het kind. BSO Catootje vindt het belangrijk dat de pedagogisch medewerkers adequate sensitieve responsen geven aan het kind.

Ad 2. De pedagogisch medewerkers van BSO Catootje geven de kinderen de ruimte en respecteert het kind in zijn/ haar autonomie. Ieder kind is uniek. Dit betekent dat de zelfstandigheid en de eigenheid van de kinderen tijdens de buitenschoolse opvang, gerespecteerd wordt door de pedagogische medewerkers.

Ad 3. BSO Catootje vindt het belangrijk om de kinderen tegemoet te komen aan de groeiende behoefte aan zelfstandigheid en autonomie. Om hierin tegemoet te komen is het belangrijk dat een kind ervaart dat er een vaste structuur is, en dat er grenzen op de buitenschoolse opvang zijn. Dit geeft de kinderen een vast kader, die ze nodig hebben om zelfstandig activiteiten op de BSO uit te kunnen voeren.

Ad 4. Een kind heeft behoefte aan informatie en uitleg. Op de buitenschoolse opvang is het belangrijk dat de gegeven informatie en uitleg aansluit op de behoefte, belevingswereld en ontwikkelingsniveau van het kind. Als de gegeven uitleg en informatie goed te begrijpen is voor het kind, zal deze zelfstandig verder kunnen met zijn/ haar activiteit. Het kind zal het gevoel krijgen dat het serieus genomen wordt, en dit draagt bij aan het zelfvertrouwen van het kind.

Ad 5. BSO Catootje locatie Abbekerk werken we met verticale groepen, dit betekent dat er kinderen van verschillende leeftijden in één ruimte verblijven. De pedagogische medewerkers van BSO Catootje brengen de kinderen van verschillende leeftijden in contact door middel van samen activiteiten uit te voeren. De pedagogische medewerkers leren de kinderen hierbij positief sociaal gedrag. Negatieve interacties tussen de kinderen worden bijgestuurd. De pedagogische medewerkers van BSO Catootje bemiddelen als het nodig is, maar vinden het belangrijk dat de kinderen zoveel mogelijk zelfstandig conflicten oplossen.

Ad 6. Door middel van de juiste materialen en activiteiten aan te bieden afgestemd op de specifieke behoefte van het kind, stimuleer je de ontwikkeling van het kind. Bij BSO Catootje stimuleren we onder andere de motorische ontwikkeling door middel van creatieve activiteiten en sport- en spelactiviteiten. Daarnaast stimuleren we de kinderen in hun ontwikkeling door het aanbod van bijvoorbeeld: muziek, techniek, gebarentaal, dieren en musea (Hans Meij, Nederlands Jeugdinstituut (maart 2011). De basis van opvoeding en ontwikkeling, p. 3; Download Scheidegger. Interactievaardigheden (z.j.) p.136 t/m 146).

## **Hoofdstuk 7: Een veilige en gezonde opvang**

### **7.1 Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling**

Het kunnen signaleren van huiselijk geweld en andere vormen van kindermishandeling is een belangrijke vaardigheid waarover iedere pedagogisch medewerker dient te beschikken. Als professional hebben wij hierin een belangrijke taak. Het gaat hier om kinderen in een kwetsbare leeftijdsgroep. Daarom werken wij ook met de landelijke meldcode. Deze is aanwezig op locatie en vormt een terugkerend agendapunt bij teamoverleggen.

Wanneer er een vermoeden is dat een collega zich schuldig maakt aan seksueel misbruik of ander geweld jegens een kind, dan wordt dit gemeld bij de leidinggevende en treed er een vastgestelde procedure in werking.

## 7.2 Pesten

Pesten wordt bij ons niet geaccepteerd.

Pesten is een ongelijkwaardige strijd. Pesten kan variëren van steeds terugkerende kleine pesterijen tot echte bedreigingen en lichamelijk geweld. Pesten kent vele vormen:

- Verbaal: kleineren, uitschelden, uitlachen, roddelen
- Lichamelijk: knijpen, laten struikelen, duwen, vechten
- Gebaren: bijvoorbeeld een vinger langs je keel halen, middelvinger opsteken
- Buitensluiten: niet mee mogen doen, steeds bij activiteiten worden buitengesloten
- Cyberpesten: via telefoon, mail, facebook of WhatsApp (bv. foto's of filmpjes van iemand op internet zetten zonder toestemming)
- Afpersing: bijvoorbeeld geld of voorwerpen opeisen in ruil voor met rust gelaten worden

'Onze' kinderen moeten zich veilig voelen. Daarom is het onze taak om de sfeer op de groep te bewaken en er voor te zorgen dat er op een sociale manier met elkaar wordt omgegaan. Zijn er signalen van pesten op de groep, dan bespreken wij dit met elkaar. Natuurlijk zijn ook de ouders/verzorgers hierin een belangrijke schakel.

## 7.3 EHBO en bedrijfshulpverlening (BHV)

Alle leidsters en BBL stagiaires volgen 1 keer per jaar een cursus EHBO bij kinderongevallen (NIKTA).  
Alle leidsters en BBL stagiaires volgen elk jaar een BHV cursus.



## 7.4 Achterwacht regeling

In het geval dat er conform het aantal kinderen één pedagogisch medewerker op de locatie werkzaam is dan is er een volwassen achterwacht geregeld die in geval van calamiteiten snel (binnen 10 minuten) ter plaatse kan zijn. Voor BSO Catootje is de houder de vaste achterwacht. Tijdens haar afwezigheid (bijvoorbeeld in geval van vakantie) wordt vooraf afgesproken wie vervangend achterwacht is.

## 7.5 Verzekering

Voor al haar toevertrouwde kinderen beschikt BSO Catootje locatie Abbekerk over een collectieve aansprakelijkheids- en ongevallen verzekering.

## 7.6 GGD inspectie

In Nederland wordt kinderopvang van hoge kwaliteit geboden. Om die kwaliteit te borgen worden alle kindercentra jaarlijks door de toezichthouders/verzorgers van de GGD gecontroleerd. Er wordt geïnspecteerd of er aan de eisen van de Wet Kinderopvang wordt voldaan. De resultaten van iedere inspectie wordt beschreven in een inspectierapport. Inspectierapporten zijn openbaar en inzichtelijk



via [www.landelijkregisterkinderopvang.nl](http://www.landelijkregisterkinderopvang.nl). De meest recente inspectierapporten zijn ook inzichtelijk via de website [www.bsocatoetje.nl](http://www.bsocatoetje.nl).

## 7.7 Ziekte bij kinderen

Wanneer een kind ziek is, overleggen wij altijd met de ouders/verzorgers wat te doen. Koorts is daarbij niet altijd de graadmeter. Een kind met een lichte verhoging voelt zich soms minder ellendig dan een kind met een zware verkoudheid.

Een ziek kind voelt zich nog ongelukkiger en zieker in een drukke omgeving en kan niet de aandacht krijgen die het nodig heeft, zonder dat dit ten koste gaat van de aandacht voor andere kinderen van de groep. Onze graadmeter is daarom in eerste instantie hoe het kind zich op de groep handhaaft. Als een kind zich erg ziek voelt wordt er altijd gebeld en overlegd met de ouders/verzorgers.

### Medicijnen

Wanneer ouders/verzorgers ons verzoeken om bepaalde medicijnen (ook homeopathisch) aan hun kind te geven, dan is dit alleen mogelijk wanneer dit medisch verantwoord is en wanneer de ouders/verzorgers een medische verklaring tekenen. Deze verklaring ligt op onze locatie ter beschikking. Hier is een formulier voor aanwezig.

Aan het verzoek van de ouder/verzorger om een kind gedurende de dag paracetamol toe te dienen om de koorts daarmee te onderdrukken geven wij geen gevolg.

### Huisarts

Wanneer een kind gezien moet worden door de huisarts, dan houden wij er rekening mee dat een kind niet naar een andere huisarts gaat, als de ouders/verzorgers geen toestemming geven voor inzage in het digitaal dossier door een andere huisarts.

### Besmettelijke ziekten

Besmettelijke ziekten worden al overgedragen in de incubatietijd. Meestal is het niet mogelijk om een besmetting als een griep of de waterpokken te voorkomen.

Wanneer er een besmettelijke ziekte heerst, neemt de houder contact op met de GGD. Ouders/verzorgers informeren wij met een poster op de deur.



Voor raadpleging maken wij gebruik van de KIDDI app van het RIVM.

## 7.8 Kwaliteitsontwikkeling

De kwaliteit van een kinderopvangorganisatie kunnen we benoemen als hetgeen dat de opvang verantwoord maakt. Dat wil zeggen dat naast de veiligheids- en gezondheidsaspecten de pedagogische kwaliteit bepalend is. De hoogte van de pedagogische kwaliteit van een kinderopvangorganisatie is bepalend voor hoe een kind zich zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen. In de kwaliteit kunnen we een onderscheid maken tussen de structurele kwaliteit en de proceskwaliteit (BOInK (z.j.)). Geraadpleegd op 2 februari 2020, van <https://boink.info>.

### **Hoe werkt dit in de praktijk?**

Ten aanzien van de structurele kwaliteit zijn er op buitenschoolse opvang Catoetje locatie Abbekerk naast het pedagogisch beleidsplan, hygiëne- en veiligheidsprotocollen aanwezig. Iedere

pedagogische werknemer bij BSO Catootje neemt het beleid en de protocollen in acht. Daarnaast zijn er bij buitenschoolse opvang Catootje risico-inventarisaties gemaakt met betrekking tot de veiligheid en de gezondheid van de kinderen en wordt er gebruik gemaakt van de KIDDI App van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Er is ook een stappenplan voor de meldcode ( Veilig Thuis) voor signalen van huiselijk geweld, kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van pedagogisch medewerkers, ouders/verzorgers, kinderen en andere met betrokkenheid tot de buitenschoolse opvang aanwezig. Iedere pedagogische medewerker bij BSO Catootje is in het bezit van een pedagogisch medewerker diploma, BHV en NIKTA certificaten en een Verklaring Omtrent het Gedrag (Overheid.nl (2017). *Besluit kwaliteit kinderopvang*. Geraadpleegd op 2 februari 2020, van <https://wetten.overheid.nl>).

De kinderen worden bij BSO Catootje locatie Abbekerk opgevangen in meerdere verticale groepen. Ieder kind heeft op de buitenschoolse opvang Catootje een mentor, dit is het vaste aanspreekpunt voor ouder en kind. Bij BSO Catootje is er een beleidsmedewerker aanwezig en voor de pedagogische medewerkers is er individuele coaching.

Ten aanzien van de proceskwaliteit is het belangrijk dat er op de buitenschoolse opvang Catootje op een sensitieve en responsieve manier met de kinderen wordt omgegaan, er respect voor autonomie van kinderen wordt laten zien en dat er grenzen en structuur worden geboden. Op deze manier kunnen kinderen zich emotioneel veilig en geborgen voelen. BSO Catootje vindt het belangrijk dat kinderen spelenderwijs worden uitgedaagd in de ontwikkeling van hun cognitieve-, motorische-, creatieve- en taalvaardigheden, zodat een kind zelfstandig kan functioneren in een steeds veranderende omgeving.

Daarnaast is het bij BSO Catootje belangrijk dat de kinderen begeleid worden in hun interacties, waarbij de pedagogische medewerkers spelenderwijs de kinderen sociale kennis en vaardigheden bijbrengen, zodat ze in staat zijn zelfstandig relaties op te bouwen en te onderhouden.

De kinderen worden op de buitenschoolse opvang Catootje gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de huidige samenleving, daarbij rekening houdend met de medemens. Respectvolle omgang met anderen en actieve deelname aan de maatschappij is hierbij belangrijk (Overheid.nl (2017). *Besluit kwaliteit kinderopvang*. Geraadpleegd op 2 februari 2020, van <https://wetten.Overheid.nl>).

## Hoofdstuk 8: Ouders/verzorgers

### 8.1 Oudercommissie (OC)

BSO Catootje beschikt over een oudercommissie. Het doel van een oudercommissie is om in samenwerking met de organisatie de kwaliteit van de opvang te behouden en verbeteren. Tevens kan de oudercommissie een rol spelen in de communicatie met ouders/verzorgers (de oudercommissie is géén klachtencommissie).

Dankzij het medezeggenschaprecht (adviesrecht) van de oudercommissie dat is vastgelegd in de Wet kinderopvang, heeft de oudercommissie inspraak en dus invloed op diverse aspecten van de opvang. Een oudercommissie adviseert de opvangorganisatie gevraagd en ongevraagd over de [adviesonderwerpen](#) die in de Wet kinderopvang zijn vastgelegd. Tijdens vergaderingen worden adviesaanvragen van de opvangorganisatie behandeld en worden adviezen geformuleerd. Daarnaast onderhoudt de oudercommissie [contact met de ouders/verzorgers, de organisatie en de GGD](#).

Contactgegevens oudercommissie BSO Catootje: Mevrouw M. Meester is de voorzitter van de oudercommissie, mail: Martine83meester@hotmail.com

## 8.2 Klachtenregeling voor ouders/verzorgers en oudercommissie

Het kan zijn dat u ontevreden bent over uw kinderopvang. Heeft u een klacht, dan kunt u deze eerst intern voorleggen: bespreek het met de verantwoordelijke persoon op de opvang. Wanneer u er samen niet uit komt, vindt u in het klachtenreglement van de organisatie de vervolgstap. De Wet kinderopvang bepaalt dat elke kinderopvang een klachtenreglement moet hebben. In dit klachtenreglement vindt u de manier waarop u intern kunt klagen.

Wordt uw klacht binnen de opvang niet naar tevredenheid afgehandeld, dan kunt u het [Klachtenloket Kinderopvang](#) inschakelen. Het Klachtenloket is beschikbaar voor informatie en advies en zal door middel van bemiddeling of mediation naar een oplossing zoeken. Lukt dat niet of is dit in de betreffende situatie geen optie dan wordt uw klacht doorgezet naar de Geschillencommissie Kinderopvang die een bindende uitspraak doet.

BSO Catootje is verplicht aangesloten bij het Klachtenloket Kinderopvang en de Geschillencommissie Kinderopvang. Het klachtenreglement is op de website [www.bsocatootje.nl](http://www.bsocatootje.nl) en op locatie inzichtelijk.

## 8.3 Informatie voor ouders/verzorgers/verzorgers

Voor de **mondelijke** uitwisseling van informatie tussen de ouder(s)/verzorger(s) en BSO Catootje wordt van de volgende middelen gebruik gemaakt:

- Intakegesprek en rondleiding voor de definitieve plaatsing van het kind
- (Korte) gesprekken tussen pedagogisch medewerker/mentor en ouder(s)/verzorger(s) op het moment dat de kinderen opgehaald worden
- Individuele afspraken op verzoek van de ouder(s)/verzorger(s) of op verzoek van de pedagogisch medewerker/mentor

Voor de **schriftelijke** uitwisseling van informatie tussen de ouder(s)/verzorger(s) en BSO Catootje wordt van de volgende middelen gebruik gemaakt:

- Het pedagogisch beleidsplan
- De website, informatieformulieren en flyers
- Nieuwsbrieven per post, per mail, of per WhatsApp d.m.v. een verzendlijst i.v.m. privacy
- Informatieve brieven die via de kinderen worden meegegeven
- Informatie op het mededelingenbord naast de ingang

## 8.4 Adres- en contactgegevens BSO Catootje

BSO Catootje  
Burgemeester P. Kromplein 6  
1657AH Abbekerk

Telefoonnummer locatie Abbekerk: **0229 582276** of **0648174288**

Emailadres: [bsocatootje@gmail.com](mailto:bsocatootje@gmail.com)